

Sygn. akt III AUa 1277/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Żurecki
Sędziowie	SSO del. Anna Petri (spr.) SSA Maria Małek - Bujak
Protokolant	Beata Kłosek

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2016r. w Katowicach

sprawy z odwołania M. S. (M. S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Częstochowie z dnia 8 maja 2015r. sygn. akt IV U 59/15

zmienia zaskarżony wyrok w pkt 1 w ten sposób, że oddala odwołanie.

/-/SSO del. A.Petri /-/SSA M.Żurecki /-/SSA M.Małek-Bujak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1277/15

UZASADNIENIE

Ubezpieczony M. S. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w C. z dnia 8 grudnia 2014r., zobowiązującej go do zwrotu nienależnie pobranej renty rodzinnej za okres od 1 lutego 2014r. do 30 września 2014r. w wysokości 3.371,19 zł, dodatku sierociego za ten okres w kwocie 3.102,84 zł oraz odsetek za okres od 2 kwietnia 2014r. do 8 grudnia 2014r., tj. do dnia wydania decyzji, w kwocie 470,78 zł. Domagał się jej uchylenia i przyznania prawa do tych świadczeń podnosząc, iż przysługiwały mu one z uwagi na kontynuowanie nauki.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania zarzucając, iż w spornym okresie doszło do zmiany warunków będących podstawą przyznania ubezpieczonemu prawa do renty rodzinnej z uwagi na fakt, iż jedynie formalnie posiadał status ucznia do 31 sierpnia 2014r., nie wypełniając przy tym żadnych obowiązków uczniowskich.

Wyrokiem z dnia 8 maja 2015r. Sąd Okręgowy w Częstochowie w punkcie 1 zmienił zaskarżoną decyzję ustalając, iż ubezpieczony nie jest zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia za okres od 15 lutego 2014r. do 31 sierpnia 2014r., a w pkt 2 w pozostałym zakresie oddalił odwołanie.

Sąd I instancji ustalił, że ubezpieczony urodził się (...) Od 1 września 2013r. był uczniem Zaocznej Policealnej Szkoły (...) w C. na kierunku technik informatyk. Z nauki zrezygnował 31 stycznia 2014r. Z dniem 15 lutego 2014r. zapisał się do Policealnej Szkoły (...) w C., z której wykreślono go z dniem 31 sierpnia 2014r. z uwagi na zerową frekwencję na zajęciach. Po tym czasie ubezpieczony nie podjął już nauki.

Powołując się na treść art. 138 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd Okręgowy uznał, iż organ rentowy nie miał podstaw do oceny intensywności nauki ubezpieczonego w okresie, gdy miał status ucznia. Dopiero po jego utracie z dniem 31 sierpnia 2014r. pobrane przez niego świadczenie było świadczeniem nienależnym. Stąd, z mocy art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c., Sąd I instancji uwzględnił odwołanie co do okresu od 15 lutego 2014r. do 31 sierpnia 2014r. i oddalił je w pozostałej części.

Apelację od tego wyroku wniósł organ rentowy.

Apelujący domagał się jego zmiany w punkcie pierwszym i oddalenia odwołania. Zarzucił zaskarżonemu wyrokowi naruszenie przepisów prawa procesowego, poprzez błędną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego w zakresie przyjęcia, że ubezpieczony kontynuował naukę w szkole, a w konsekwencji naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 138 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 83 ust. 1 ustawy emerytalnej przez ich niewłaściwe zastosowanie i zwolnienie ubezpieczonego z obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia przyznanego w drodze wyjątku, pomimo tego, że materiał dowodowy sprawy nie dawał podstaw do przyjęcia, że ubezpieczonemu przysługiwało prawo do renty rodzinnej.

Organ rentowy podniósł, że z uwagi na brak kontynuacji przez ubezpieczonego nauki w spornym okresie i poprzestanie jedynie na formalnym zapisaniu się do szkoły, nie był on uprawniony do pobierania renty rodzinnej. Istota tego świadczenia przyznanego dziecku zmarłego rodzica sprowadza się do zapewnienia mu świadczenia alimentacyjnego umożliwiającego kontynuowanie nauki w celu uzyskania zdolności do samodzielnego utrzymania. Swe stanowisko apelujący oparł na ugruntowanym orzecznictwie sądowym,

z którego wynika, iż oczywisty brak woli kontynuowania nauki, a jedynie stwarzanie pozorów jej pobierania, nie pozwala na uznanie takiej osoby za pobierającą naukę

w rozumieniu art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 3 września 2014r.;

III AUa 1972/13, Lex nr 1506643). Nie można przy tym mówić o pobieraniu nauki,

gdy uczeń nie podejmuje żadnych starań w kierunku przyswajania wiedzy, a status osoby uczącej się uzyskuje tylko przez zapisanie się do szkoły (tak wyrok Sądu Apelacyjnego

w Łodzi z 29 kwietnia 2014r., III AUa 51/14, Lex nr 1469328). Skoro zatem ubezpieczony nie kontynuował nauki w spornym okresie, to wypłacone mu wówczas świadczenie podlega zwrotowi.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie, choć z innych przyczyn, niż te, jakie w niej podniesiono.

Sąd odwoławczy uznaje za własne ustalenia poczynione przez Sąd I instancji, ograniczające się zaledwie do ustalenia daty urodzenia ubezpieczonego, okresu posiadania przez niego statusu ucznia w spornym okresie i absencji w szkole. Były one jednak niewystarczające do prawidłowego rozpoznania sprawy, choć Sąd I instancji dysponował znacznie bogatszym materiałem dowodowym zgromadzonym w aktach rentowych ubezpieczonego, którego nie poddał jakiegokolwiek analizie. Z tej przyczyny, dokonana na podstawie tak znikomych ustaleń ocena prawna zasadności odwołania ubezpieczonego musiała zostać uznana za wadliwą.

Na wstępie zauważyć należy, iż prawo ubezpieczonego do renty rodzinnej i dodatku dla sieroty zupełnej zostało mu przyznane w drodze wyjątku, co nie znalazło żadnego odzwierciedlenia w stanowisku prezentowanym przez strony, a tym bardziej - w motywach rozstrzygnięcia Sądu I instancji. Organ orzekający nie przeanalizował również kierowanych do niego pouczeń oraz postawy ubezpieczonego w zakresie kontynuacji nauki, podczas, gdy okoliczności te miały decydujący wpływ na treść rozstrzygnięcia. Spowodowało to przewidzianą w art. 382 k.p.c. konieczność poczynienia przez Sąd odwoławczy precyzyjnych ustaleń w oparciu o materiał dowodowy zebrany w postępowaniu w I instancji (zawarty w aktach rentowych ubezpieczonego) oraz w postępowaniu apelacyjnym (w oparciu o informacje uzyskane od Szkół, do jakich uczęszczał ubezpieczony).

Jak wynika ze znajdującego się w aktach rentowych aktu zgonu, w dniu (...) zmarła matka ubezpieczonego - B. S.. Z uwagi na niespełnienie przez nią wymogu posiadania 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w ostatnich 10 latach przed powstaniem niezdolności do pracy, ubezpieczony nie spełniał przesłanek do przyznania mu renty rodzinnej na ogólnych zasadach. Stąd też, na podstawie decyzji Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 30 września 1998r., począwszy od 1 września 1998r. przyznano mu oraz jego siostrze Ż. S. rentę rodzinną w drodze wyjątku. Wpłacano ją dziadkom - opiekunom prawnym ubezpieczonego - początkowo H. K., a następnie A. K.. W związku ze śmiercią ojca ubezpieczonego J. S., z dniem (...) decyzją z dnia 6 listopada 2007r. przyznano mu oraz jego siostrze dodatek dla sieroty zupełnej. Na wniosek ubezpieczonego, złożony przez niego dnia 17 września 2008r. w związku z osiągnięciem pełnoletniości, decyzją z dnia 22 września 2008r. dokonano podziału świadczenia pomiędzy uprawnione osoby i od 1 października 2008r. wypłacano je do rąk ubezpieczonego. W chwili osiągnięcia pełnoletniości ubezpieczony był uczniem drugiej klasy Technikum. Zarówno w tej decyzji, jak i we wszystkich wcześniejszych i późniejszych decyzjach w punkcie VIII zawarto standardowe pouczenie o obowiązku powiadomienia organu rentowego o zaprzestaniu uczęszczania do szkoły przez osobę powyższej 16 lat. W punkcie III pouczenia zamieszczonego na druku decyzji rentowych wskazywano, iż prawo do świadczeń ustaje, gdy ustanie którykolwiek z warunków wymaganych do uzyskania tego prawa. W punkcie IV pouczenia uprzedzono o obowiązku zwrotu nienależnego świadczenia i przytoczono jego definicję wynikającą z art. 138 ust. 2 ustawy emerytalnej.

Następnie w decyzji z 1 marca 2010r. podwyższającej kwotę świadczenia, w punkcie VI ppkt 3 zamieszczono pouczenie, zgodnie z którym osoba pobierająca świadczenie w drodze wyjątku dodatkowo zobowiązana jest powiadomić organ rentowy o osiągnięciu jakiegokolwiek przychodu. W wielu pismach kierowanych potem do ubezpieczonego informowano go, iż przyznana mu renta w drodze wyjątku nie przysługuje w razie osiągnięcia przychodu z tytułu wykonywania pracy zarobkowej albo prowadzenia pozarolniczej działalności. W następstwie tego, ubezpieczony wielokrotnie składał oświadczenia potwierdzające, iż nie osiąga żadnych dochodów.

W oparciu o zaświadczenia o kontynuowaniu nauki, renta rodzinna wraz z dodatkiem dla sieroty zupełnej była ubezpieczonemu wypłacana nieprzerwanie do 31 stycznia 2014r. Decyzją z 21 stycznia 2014r., począwszy od dnia 1 lutego 2014r., wstrzymano wypłatę świadczeń z powodu zaprzestania kontynuowania nauki. W następstwie tego, w dniu

31 stycznia 2014r. ubezpieczony złożył wniosek o podjęcie wypłaty świadczenia wskazując, iż „uczy się dalej”. Dołączył do niego „wydane na potrzeby ZUS” zaświadczenie Zaocznej Policealnej Szkoły (...) w C. z 31 stycznia 2014r., w którym potwierdzono, iż jest słuchaczem tej szkoły od 1 września 2013r. na kierunku technik informatyk, a przewidywany termin zakończenia nauki - to sierpień 2015r. Na tej podstawie, decyzją z 7 lutego 2014r. organ rentowy podjął ubezpieczonemu wypłatę świadczenia od 1 lutego 2014r. Jak wynika tymczasem z informacji udzielonej organowi rentowemu przez tę Szkołę z dnia 30 października 2014r., w dniu 31 stycznia 2014r. ubezpieczony zrezygnował z nauki. Nie miał przy tym możliwości kontynuowania jej na tym kierunku, z uwagi na rozwiązanie go z tym dniem.

Następnie w okresie od 15 lutego 2014r. ubezpieczony był słuchaczem Policealnej Szkoły (...) w C. na kierunku technik informatyk. Został skreślony z listy słuchaczy z dniem 31 sierpnia 2014r. z uwagi na zerową frekwencję w zajęciach szkolnych, poza dwoma godzinami zajęć organizacyjnych. Nie sporządzał przy tym prac kontrolnych i nie przystępował do egzaminów, co potwierdzają zaświadczenia wydane przez tę Szkołę. Taka sama sytuacja miała już miejsce, gdy w okresach od 1 września 2011r. do 31 stycznia 2012r. i od 1 lutego 2012r. do 31 sierpnia 2012r. ubezpieczony posiadał status słuchacza Szkoły (...) w C., lecz nie uczęszczał na zajęcia, nie sporządzał prac kontrolnych i nie przystępował do egzaminów, co skutkowało skreśleniem go w obydwu przypadkach z listy słuchaczy, co potwierdzają informacje udzielone przez tę Szkołę w toku postępowania apelacyjnego.

W dniu 2 września 2014r. ubezpieczony złożył wniosek o wstrzymanie wypłaty renty przyznanej mu w drodze wyjątku wskazując, że zaprzestał nauki. Załączył przy tym decyzję o skreśleniu go z listy studentów Policealnej Szkoły (...) w C.. Na jej podstawie decyzją z 5 września 2014r. organ rentowy wstrzymał ubezpieczonemu wypłatę renty rodzinnej od 1 października 2014r.

Stanowisko Sądu I instancji wyrażone w punkcie pierwszym zaskarżonego wyroku nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 748 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą emerytalną osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu. Z mocy art. 138 ust. 2 pkt 1 ustawy, za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu tego przepisu uważa się świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania. Treść tego przepisu była przytaczana w decyzjach rentowych adresowanych do ubezpieczonego, który zapoznawał się z nimi.

Stosownie do art. 101 pkt 1 ustawy emerytalnej, prawo do świadczeń ustaje, gdy ustanie którykolwiek z warunków wymaganych do uzyskania tego prawa. Z mocy art. 83 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym oraz pozostałym po nich członkom rodziny, którzy wskutek szczególnych okoliczności nie spełniają warunków wymaganych w ustawie do uzyskania prawa do emerytury lub renty, nie mogą ze względu na całkowitą niezdolność do pracy lub wiek - podjąć pracy lub działalności objętej ubezpieczeniem społecznym i nie mają niezbędnych środków utrzymania, Prezes Zakładu może przyznać w drodze wyjątku świadczenia w wysokości nieprzekraczającej świadczeń przewidzianych w ustawie. Na tej podstawie przyznano ubezpieczonemu w dniu 1 września 1998r. rentę rodzinną po matce w drodze wyjątku. Miał wówczas 8 lat i z uwagi na wiek, nie mógł podjąć pracy, ani działalności objętej ubezpieczeniem społecznym. Nie posiadał też niezbędnych środków utrzymania.

Na podstawie art. 76 ust. 1 ustawy emerytalnej, jeżeli do renty rodzinnej uprawniona jest sierota zupełna, przysługuje jej dodatek dla sierot zupełnych. W oparciu o tę regulację, po śmierci ojca ubezpieczonego, od 1 października 2007r. wraz z rentą rodzinną wypłacano mu ów dodatek.

Przesłanka wypłaty renty rodzinnej w drodze wyjątku, polegająca na braku możliwości podjęcia pracy lub działalności, ustala z chwilą osiągnięcia przez ubezpieczonego pełnoletności. Z uwagi na brak jego całkowitej niezdolności do pracy, stanowiła ona tymczasem warunek konieczny wypłaty tego świadczenia, a wraz z nim - dodatku dla sieroty zupełnej. Od osiągnięcia przez ubezpieczonego pełnoletności nie było zatem podstawy do wypłacania mu ani renty rodzinnej w drodze wyjątku, ani też dodatku do niej, który nie przysługuje w przypadku braku prawa do renty.

Pomimo zaistnienia okoliczności powodujących, w myśl art. 101 pkt 1 ustawy emerytalnej, ustanie prawa do świadczeń w drodze wyjątku, z chwilą osiągnięcia pełnoletności 6 marca 2008r. ubezpieczony pozostawał nadal w przekonaniu o tym, że renta ta wraz z dodatkiem dla sieroty zupełnej mu przysługuje. Nie był bowiem pouczony o braku prawa do jej pobierania. Kierowano do niego standardowe pouczenia odnoszące się do „zwykłej”, a nie wyjątkowej renty rodzinnej i oczekiwano przedkładania zaświadczeń o kontynuowaniu nauki i nieosiąganiu przychodu. Tymczasem, z punktu widzenia prawa do renty rodzinnej w drodze wyjątku i dodatku do niej, okoliczności te były bez znaczenia. Skoro jednak ubezpieczony nie był pouczany o braku prawa do pobierania tych świadczeń, przeto wykluczona jest możliwość dochodzenia ich zwrotu na podstawie powołanego wyżej art. 138 ust. 2 pkt 1 ustawy. W rozumieniu tego przepisu, nie miały one bowiem charakteru świadczeń nienależnych.

Wbrew założeniom apelującego, brak jakichkolwiek podstaw do stosowania wobec ubezpieczonego regulacji odnoszących się do „zwykłej” renty rodzinnej, skoro renta rodzinna w drodze wyjątku została odrębnie uregulowana. Stosownie do przytaczanego przez organ rentowy art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej, dzieci własne mają prawo do renty rodzinnej do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak, niż do osiągnięcia 25 lat życia. Jedynie w przypadku tego świadczenia ukończenie nauki stanowi przesłankę ustania prawa do renty rodzinnej dla dzieci zmarłego rodzica, które przekroczyły 16 lat życia, a nie osiągnęły 25 lat. Tymczasem, w myśl przytoczonego wyżej art. 83 ust. 1 ustawy emerytalnej w odniesieniu do renty rodzinnej w drodze wyjątku, ukończenie nauki w szkole pozostaje bez znaczenia.

Fakt, iż pomimo tego, że po osiągnięciu przez ubezpieczonego pełnoletności z dniem 6 marca 2008r., organ rentowy nadal wypłacał mu rentę rodzinną w drodze wyjątku i dodatek dla sieroty zupełnej sprawia, iż konieczne jest odniesienie się do drugiej z przesłanek uzasadniających zwrot nienależnego świadczenia, uregulowanej w art. 138 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej, który przewiduje obowiązek zwrotu nienależnie pobranego świadczenia,

przez które rozumie się świadczenie przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia. Dobrowolna wypłata spornych świadczeń przez organ rentowy wynikała z oczekiwania kontynuowania przez ubezpieczonego nauki, tak, jak to ma miejsce w przypadku renty rodzinnej przyznawanej na zasadach ogólnych. Nie budzi przy tym najmniejszych wątpliwości fakt, iż ubezpieczony tego wówczas nie czynił.

Po wstrzymaniu mu wypłaty świadczenia decyzją z 21 stycznia 2014r., począwszy od dnia 1 lutego 2014r. z powodu zaprzestania kontynuowania nauki w dniu 31 stycznia 2014r., ubezpieczony złożył do organu rentowego wnioski o podjęcie wypłaty świadczenia wskazując, iż „uczy się dalej”. Dołączył do niego „wydane na potrzeby ZUS” zaświadczenie Zaocznej Policealnej Szkoły (...) w C. z 31 stycznia 2014r., w którym potwierdzono, iż przewidywany termin zakończenia nauki na kierunku technik informatyk,

to sierpień 2015r. Zaświadczenie to nie było zgodne z rzeczywistością: w dniu 31 stycznia 2014r. ubezpieczony zrezygnował bowiem z nauki, ponieważ nie miał możliwości kontynuowania jej na tym kierunku, z uwagi na rozwiązanie go z tym dniem. Posługując się potwierdzającym nieprawdę dokumentem, ubezpieczony świadomie wprowadził w błąd organ rentowy, iż będzie kontynuował dotychczasową naukę, czego nie mógł już czynić.

Był przy tym stale pouczany w decyzjach rentowych o spoczywającym na nim obowiązku powiadomienia organu rentowego o zaprzestaniu uczęszczania do szkoły, czego nie uczynił. Zamiast tego, przedłożył potwierdzające nieprawdę zaświadczenie. Tymczasem, wyłącznie

w oparciu o to zaświadczenie, wypłacano mu w spornym okresie rentę wraz z dodatkiem. Gdyby ubezpieczony nie wprowadził wówczas w błąd organu rentowego, to ten nie wypłacałby mu wówczas owych świadczeń, co czynił od 1 lutego 2014r. na podstawie decyzji z 7 lutego 2014r.

Zauważyć przy tym należy, iż w późniejszym okresie - od 15 lutego 2014r. ubezpieczony był jedynie formalnie słuchaczem Policealnej Szkoły (...) w C.

na kierunku technik informatyk. Nie uczestniczył przy tym w żadnych zajęciach, poza dwoma godzinami organizacyjnymi, w ogóle nie sporządzał prac kontrolnych i nie przystępował

do jakichkolwiek egzaminów. Kontynuowanie przez niego nauki miało charakter fikcyjny, nastawiony wyłącznie na zamiar skorzystania ze świadczenia rentowego. Sam fakt posiadania statusu słuchacza bez jakiegokolwiek wymaganej aktywności naukowej w spornym okresie

nie stanowił kontynuacji nauki. Jak wynika przy tym z ugruntowanej linii orzeczniczej, samo formalne posiadanie statusu słuchacza szkoły przy braku uczestniczenia przez ubezpieczonego w zajęciach lekcyjnych oraz nieprzystąpienie do żadnego z egzaminów

w sesji egzaminacyjnej, nie pozwala na przyjęcie, iż kontynuował on naukę,

a w konsekwencji, że w tym okresie przysługiwało mu prawo do renty rodzinnej (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 6 grudnia 2011r.; III Ua 569/11, LEX nr 1171268, Biul.SAKa 2012/2/35-36; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 28 maja 2015r.;

III AUa 1527/14; Lex nr 1765955; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 3 września 2014r.; III AUa 1972/1 Lex nr 15-6643). Oczywisty brak woli kontynuowania tej nauki,

a jedynie stwarzanie pozorów jej pobierania, nie pozwala na uznanie takiej osoby

za kontynuującą naukę. Przeciwnie stanowisko zajęte przez Sąd I instancji nie zasługuje na uwzględnienie.

Pomimo, że wymóg kontynuowania nauki odnosi się wyłącznie do renty rodzinnej przyznawanej na zasadach ogólnych, to w przypadku ubezpieczonego, stanowił on dodatkową - znaną ubezpieczonemu przesłankę, której spełnienia oczekiwał organ rentowy od niego

po faktycznym ustaniu prawa do renty rodzinnej w drodze wyjątku z momentem osiągnięcia pełnoletności. Podkreślić przy tym należy, iż nie była ona spełniona także w okresach

od 1 września 2011r. do 31 stycznia 2012r. i od 1 lutego 2012r. do 31 sierpnia 2012r., kiedy także ubezpieczony posiadał jedynie status słuchacza Szkoły (...) w C.,

lecz nie uczęszczał na zajęcia, nie sporządzał prac kontrolnych i nie przystępował

do egzaminów, co skutkowało skreśleniem go w obydwu przypadkach z listy słuchaczy. Jego aktywność sprowadzała się wyłącznie do uzyskiwania statusu słuchacza kolejnej szkoły celem przedłożenia stosownego zaświadczenia organowi rentowemu z wnioskiem o wypłatę renty rodzinnej. Brak przy tym dowodu potwierdzającego, by ukończył naukę

na jakimkolwiek kierunku. Zatem, nie spełniając ustawowych przesłanek do kontynuacji wypłaty renty rodzinnej w drodze wyjątku i dodatku dla sieroty zupełnej od osiągnięcia pełnoletności w dniu 6 marca 2008r., nie realizował także w spornym okresie dodatkowego wymogu dobrowolnej wypłaty świadczenia przez organ rentowy, wprowadzając go w błąd

co do faktu kontynuowania nauki na kierunku, który uległ rozwiązaniu. Stwarzając pozory kształcenia się, ubezpieczony zmierzał do zabezpieczenia sobie wypłaty świadczeń ubezpieczeniowych, które zresztą w drodze wyjątku mu nie przysługiwały.

Skoro zatem w spornym okresie renta rodzinna i dodatek dla sieroty zupełnej były ubezpieczonemu wypłacone wyłącznie z powodu świadomego wprowadzenia przez niego

w błąd organu rentowego na podstawie niezgodnego z prawdą zaświadczenia szkolnego, przeto pobrane świadczenie musi zostać uznane za nienależne w rozumieniu art. 138 ust. 1

w związku z art. 138 ust. 2 pkt 2 ustawy emerytalnej i jako takie, podlega zwrotowi. Okoliczności te nie były tymczasem w ogóle przedmiotem analizy Sądu I instancji, którego rozstrzygnięcia z powyższych przyczyn nie sposób uznać za prawidłowe.

Mając powyższe na uwadze, na mocy art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.

/-/SSO del. A.Petri /-/SSA M.Żurecki /-/SSA M.Małek-Bujak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR